

Loppulausuma raadille: "Turvallisuus: Kohtaamiset poliisin ja viranomaisten kanssa"

Luottamus poliisiin vaihtelee

Keskustelimme raadissa nuorten kokemuksista poliisin ja järjestyksenvalvojen kanssa. Kokemuksia oli laidasta laitaan: monella oli positiivisia tai neutraaleja poliisikohtaamisia, mutta valitettavasti myös negatiivisia. Nuoret kertoivat, että poliisin läsnäolo isoissa tapahtumissa voi rauhoittaa tilannetta ja muistuttaa avun saatavuudesta. Toisaalta osalla luottamus poliisiin oli heikentynyt - myös silloin, kun omat kohtaamiset olivat olleet neutraaleja. Osa nuorista koki, että poliisin ja järjestyksenvalvojen kanssa joutuu olemaan varuillaan, sillä rehellisyydestä tai sääntöjen noudattamisesta ei ole takeita. Esimerkkinä käytettiin kiinniottotilanteita, joissa poliisi ei välttämättä mainitse yksilön oikeuksista tai toteaa nuoren tilanteen tulevaisuutensa. Keskustelimme raadissa myös siitä, miten ulkonäkö tai ikä vaikuttavat poliisin käyttäytymiseen. Osan mukaan poliisi käyttäytyy näkyvään vähemmistöön kuuluvia kohtaan asiattomammin ja mielivaltaisemmin - toisilla taas kokemus oli päinvastainen. Yleisesti ottaen kohtaamiset järjestyksenvalvojen kanssa koettiin ikävemmiksi kuin poliisien kanssa.

"Kohtaamiset poliisin kanssa ovat olleet pääasiassa positiivisia tai neutraaleja. Erityisesti lapsena sain poliisista positiivisen kuvan, kun koulullamme vieraili säännöllisesti "koulupoliisi". Esim. lukioikäisenä koin poliisien läsnäolon tuovan turvaa esim. tapahtumissa, joissa nuoret kokoontuivat (päättäjäiset jne.)."

"Järjestyksenvalvoista ei ole yhtä hyviä kokemuksia. Välillä he käyttäytyvät todella töykeästi (esim. päihtyneitä kohtaan). Voi olla, ettei heillä ole kunnollista koulutusta hommaan ja järkkäriksi pääsee kuka vaan toisin kuin poliisikouluun tms."

"Vähän joskus ärsyttää kun joku etuoikeutettu tyyppi joka ei koskaan oo ollu poliisien kanssa tekemisissä kertoo miten Suomen poliisi on niin luotettava ja hieno, ja ehkä vaan muutama mätä omena (näihin rasistisiin Facebook-ryhmiin ja Aarnioon viitaten), vaikka selvästi ongelmat on myös Suomessa rakenteellisia. En halua nähdä poliisia vihollisena tms mutta onhan se myös ihan selvää, että mitä enemmän on poliisin kanssa tekemisissä, sitä kriittisemmin heihin suhtautuu :/"

Mitkä tekijät vaikuttavat mielikuviin poliisista?

Mielikuviin ovat vaikuttaneet omat varhaiset kokemukset poliisin kanssa sekä lähipiirin ja median asenteet. Moni kertoi suhtautuneensa etenkin lapsena myönteisesti poliisiin, koska kotona ja koulussa puhuttiin kunnioittavasti poliiseista. Osalla asenne poliiseja kohtaan oli muuttunut aikuisiällä: muutokset oli vaikuttanut mm. konkreettiset esimerkit poliisin toiminnasta väkivaltauhrien kanssa.

"Lapsena minulla on ollut erittäin myönteinen mielikuva poliiseista. Heistä kun kotona, koulussa ja jopa elokuvissa puhuttiin niin kunnioittavasti. Nyt aikuisena olen vasta tajunnut kuinka poliisikin voi kohdella ihmisiä väärin esim. ulkonäön, sukupuolen ja etnisyyden perusteella. – – Eli kaiken kaikkiaan luotto ja kunnioitus Suomen poliisia kohtaan on valitettavasti minun kohdallani hyvin vähäistä."

Onnistuneita sosiaalihuollon kohtaamisia

Raadin nuoret olivat kokeneet sosiaalihuollon palvelut enimmäkseen positiivisina. Kehuja saivat mm. Kelan palvelut, työllistymisasiota hoitavat omavalmentajat sekä SPR:n Nuorten turvatalon itsenäistymisen tuki. Nuoret pitivät sähköisiä palveluja kätevinä, joskin monimutkaisemmissa asioissa toivottiin puhelin- tai livetapaamista. Sähköiset palvelut toimivat erityisesti, kun ei ole mahdollista sopia tarkkaa aikaa tai käydä paikan päällä.

Ikäväksi koettiin tilanteet, joissa oli epäselvyyksiä ja virheitä liittyen sosiaalitukiin. Keskustelussa nousi esiin myös työntekijöiden ajoittainen työkyky, jonka arveltiin johtuvan työmäärästä ja rasituksesta. Pohdittiin myös, painostaako työ ankaruuteen ja skeptisyyteen tukien hakijoita kohtaan.

“Eli siis, jos tilanne on helppo ja sen saa näppärästi sähköisenä hoidettua, niin hyvä! Jos taas tilanne on mutkikkaampi niin ei oo kiva, että oikea tapaaminen on tehty mahdottomaksi.”

“Kelasta taas on sekä hyviä että huonoja kokemuksia. Tämän vuoden alkupuolella minulle ei maksettu ollenkaan perustoimeentulotukea –. Jouduin pyytämään vanhemiltani rahaa vuokranmaksuun mikä tuntui pahalta, joten tämä kokemus jäi kyllä ketuttamaan.”

Viranomainen – kohtaa nuori kunnioittaen

Nuoret kohtaavat viranomaisia hyvin eri syistä ja lähtökohdista. Kohtaamisen syy vaikuttanee sekä nuorten että viranomaisten ennakoasenteisiin. Raadin nuorilla oli enimmäkseen hyviä kokemuksia poliisin ja sosiaalihuollon kanssa. Poliisia ja järjestyksenvalvoja myös kritisoitiin mm. asiattomasta ja syrjivästä käytöksestä. Vaikka harvemmalla nuorista oli omakohtaisia negatiivisia kokemuksia poliisista, tuttuja ja median kertomukset murensivat luottamusta. Esiin nostettiin myös keskustelut poliisin rakenteellisista ongelmista esimerkiksi näkyvien vähemmistöjen kohdalla. Yksittäisten kohtaamisten vaikutus mielikuviin ja asenteisiin on siis laajempi etenkin nuorten kohdalla, joilla ei välttämättä ole omia kokemuksia poliisin tai viranomaisten kanssa. Viranomaisten tulee tehdä aktiivista työtä sen suhteen, että nuoret kohdataan kunnioittavasti iästä ja taustoista riippumatta.

Kohtaamiset poliisin ja viranomaisten kanssa -raati

- Punaisen Ristin Nuorten turvatalot järjestivät 28.9.-7.10. välillä digiraatikeskustelun poliisi- ja viranomaiskohtaamisista.
- Keskusteluun osallistui 5 nuorta, jotka tavoitettiin sosiaalisen median ja Nuorten turvatalojen kautta.
- Tähän loppulausumaan on koottu ja summattu käydyin keskustelun tärkeimmät pointit ja nuorten ajatukset.

Digiraadit ovat:

- Tapa vaikuttaa verkossa
- Anonyymejä ja turvallisia keskusteluja
- Tarkoitettu kaikille alle 29-vuotiaille.